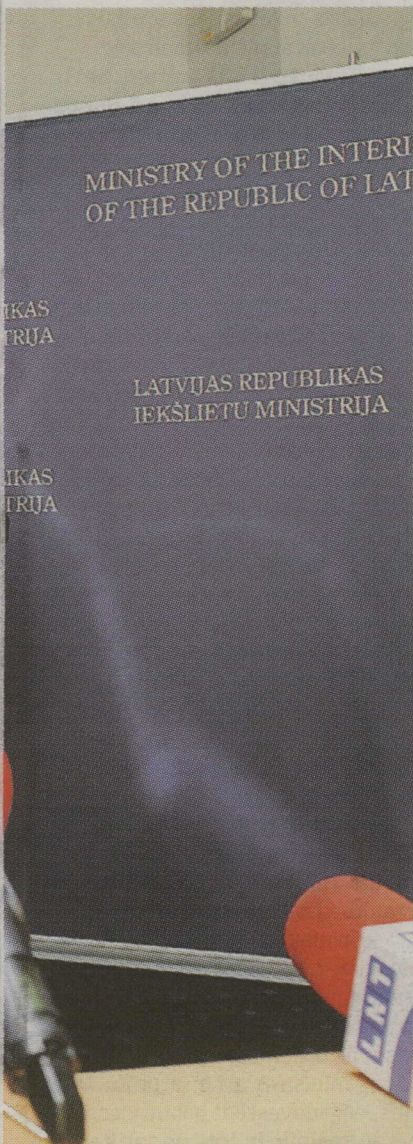

tirdzniecība

KRIMINĀLLIKUMS

154.2 pants. Cilvēku tirdzniecības jēdziens

(1) Cilvēku tirdzniecība ir ekspluatācijas nolūkā izdarīta personu savervēšana, pārvadāšana, nodošana, slēpšana, izmitināšana vai saņemšana, lietojot vardarbību vai draudus, vai aizvešanu ar viltu vai izmantojot personas atkarību no vainīgā vai tās ievainojamības vai bezpalīdzības stāvokli, vai arī dodot vai saņemot materiāla vai citāda rakstura labumus, lai panāktu tās personas piekrišanu tirdzniecībai, no kuras ir atkarīgs cietušais.

(3) Ekspluatācija šā panta izpratnē ir personas iesaistīšana prostitūcijā vai cita veida seksuālā izmantošanā, piespiešana veikt darbu, sniegt pakalpojumus vai izdarīt noziedzīgus nodarījumus, turēšana verdzībā vai citās tai līdzīgās formās (parādu verdzība, dzimtbūšana vai personas cita veida piespiedu nodošana citas personas atkarībā), turēšana kalpībā vai arī personas auđu vai orgānu nelikumīga izņemšana.

(4) Ievainojamības stāvoklis šā panta izpratnē nozīmē, ka tiek izmantoti apstākļi, kad personai nav citas reālas vai pieņemamas izvēles, kā vien pakļauties ekspluatācijai.

verdzību āķis tāds pats kā porno-industrijā. Upuris visai bieži sevi par upuri neuzskata, un tad arī sekmīgs kriminālprocess ar cietumā ieliktu vergturi ir faktiski neiespējams. *Neatkarīgajai* bija iespēja anonīmi aprunāties ar kādu šīs jomas apkarotā vadošu Valsts policijas darbinieku. Jēdziens «cilvēktirdzniecība» publiskajā telpā tiek plaši izmantots, aprakstot visdažādākos noziegumus. Taču juridiski tos nav iespējams kvalificēt pēc Krimināllikuma 154.1 panta par cilvēku tirdzniecību. Ja upuris zina, uz ko pats parakstās, tā vairs

nav cilvēktirdzniecība. Iesaistīšana prostitūcijā, nosūtīšana seksuālai izmantošanai, bet ne cilvēktirdzniecība. Un, kas attiecas uz darba verdzību, situācija esot pavisam īpatnēja.

Rūpes par tirgus aizsardzību

Rietumvalstīs katru austrumeiropieti, kas aizbrauc uz turieni strādāt par puscenu un vēl mazāk, sauc par vergu. Bet mūsu cilvēki aizbrauc uz Īriju, par pusotru tūkstoti mēnesī griež šampinjonus, guļ turpat sēnu pagrabā vai treilerī, grauž mēnešiem no vietas čipšus un ir laimīgi, ka var naudā uz mājām sūtīt, lai apmaksātu ātros kredītus. Kā vergi nejutās un vērsties pret saviem sēnu darba devējiem atsakās. Un tieši tāpat arī Latvijā strādājošie ukraiņu celtnieki jūtas laimīgi par 500 eiro, kas vietējiem krieviem un latviešiem šķīstus izsmiekls. Cita lieta, ka darba devēji mēdz ļaunprātīgi izmantot pārbaudes laiku. Cilvēkus mēnesi nostrādina, bet algu nemaksā. Vai tā ir cilvēktirdzniecība? Drīzāk prasta blēdība. Turklāt atņemtas pasas un neizmaksāta alga bieži vien izrādās laulāto draudzeņu pirksts. Pazaudēs, nodzērs – tāpēc labāk, lai darba devējs nemaz nedod. Situācijas esot ļoti dažādas, un dažādu valstu tiesībsargājošo iestāžu vidū nav vienotas izpratnes par jēdziena «darba verdzība» skaidrojumu.

Viens gadījums Latvijā gan pērn bijis tāds, ka šaubu nekādu. Noziedzīga grupa Jelgavas apkaimē ekspluatēja vietējos alkoholiķus un bezpajumtniekus. Uzturēja ieslodzījumā ar kārtējo lērgas devu pie dzīvības, lai atņemtu viņiem pensijas un pabalstus. Tā patiešām bija verdzība. Tikai vergi bija tāda kondīcijā, ka lāgā neapzinājās savu stāvokli. ■

Latvijas simtgadē skolu slēgšana nepierimst

Aisma ORUPE

Līdz nākamā mācību gada sākumam palicis pusgads, un Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) apstiprinātais slēdzamo un reorganizējamo izglītības iestāžu saraksts ir pastiepies garumā: kopumā tur ir jau trīs desmiti skolu un bērnu dārzu. Nepilns desmits, par kuru likvidāciju pašvaldības jau ir lēmušas, stāv rindā, bet par dažām vēl notiek sīvas cīņas.

Zaudē statusu

Jau šobrīd ir skaidrs, ka statusa maiņu piedzīvos sešas vidusskolas: Īslīces, Uzvaras, Staiceles, Liepupes, Irlavas un Jumpravas, kuras kļūs par pamatskolām. Bet Istras vidusskola Ludzas novadā vispār tiks slēgta. Pārtapšana par sākumskolām sagaida arī piecas pamatskolas: Asūnes, Šķaunes, Mežotnes, Vijciema un Kārķu. Pārmaiņas notiks arī ar četrām speciālajām pirmsskolas iestādēm un trim bērnu dārzumiem, kuri tiks likvidēti vai pievienoti pie kādas citas iestādes. Speciālo skolu optimizācija notikusi arī Saldus novadā – tur slēgta Rubas skola, bet Cieceres internātpamatskola tiks reorganizēta, nododot divas tās programmas jaunizveidotajai Kalnsētas internātskolai, kurai tiek pievienota arī speciālā pirmsskolas iestāde *Cerība*. Vērienīga trīs mācību iestāžu apvienošana notiks Kuldīgā, kur šā procesa rezultātā tiks izveidota Viļa Plūdoņa Kuldīgas vidusskola. Arī Dobelē no divām tiks izveidota viena – Dobeles sākumskola.

Šis būs pēdējais mācību gads sarakstā jau iekļautajām astoņām skolām, kas atrodas Viesītes, Jēkabpils, Kocēnu, Priekules, Alūksnes, Skrundas, Līvānu, Aizputes novadā.

Vēl vairākas *stāv rindā*, lai tiktu tur ierakstītas, piemēram, Jaunlaicenes pamatskola, Preiļu vakara (maiņu) un neklātienas vidusskola, Liepnas internātpamatskola, Vaiņodes internātpamatskola (novada dome pieļauj, ka varbūt lēmumu pārskatīs).

Sīvas cīņas Vecpiebalgā

Visticamāk, *melnajā sarakstā* nonāks arī Vecpiebalgas skolas. Ja vēl pērn pirms jaunā mācību gada oficiāli nekas tāds netika pausts, tad neoficiāli par to runāts jau sen, *Neatkarīgajai* sacīja Vecpiebalgas novada domes priekšsēdētājs Indriķis Putniņš. Novads nav liels, un uzturēt četras skolas, no kurām trijās ir kritiski mazs skolēnu skaits, attiecīgi 28, 48 un 61, paliecot par finansiāli grūti panesamu uzdevumu. Ja par Inešu pamatskolu «viss ir skaidrs», proti, no 2018. gada 1. septembra vispārējās izglītības programma tajā vairs netiks realizēta, paliks tikai mākslas programma, tad par Taurenē un Dzērbenes skolām, no kurām ir paredzēts atstāt tikai vienu, vienošanās vēl nav panākta. Novada vadītājs atzina, ka situācija «nav tik vienkārša»: katrs pagasts grib saglabāt savu skolu un nevēlas piekāpties par labu kaimiņiem, jo baidās, ka tas negatīvi ie-

spaidos šīs vietas nākotni. Taurenē plusi ir tie, ka ēka ir neliela un vieglāk uzturama, taču mīnuss: tā celta kā bērnu dārzs ar caurstaigājamām klasēm, ar virtuvei ir par mazu. Savukārt Dzērbenes skola ir liela, tajā tiek piedāvātas arī mūzikas programmas. Taču tajā skolēnu ir mazāk nekā Taurenē, un arī ēkas uzturēšana prasa lielākus ieguldījumus. Turklāt skolas direktore izteikusi vēlmi doties pensijā. Katrā ziņā par to, kura paliks, tiks izlemts drīzumā, lai jau tuvākajā laikā varētu sludināt konkursu uz skolas direktora amatu un no jaunā mācību gada varētu attīstīt – vai nu Taurenē, vai Dzērbenes skolu.

Mazās skolas padodas

Gana sīvas cīņas izvērtušās arī ap Upītes pamatskolu, kuru Viļakas novada pašvaldība tomēr apņēmusies slēgt, pamatojot ar to, ka bērnu skolā ir maz, ēka veca un skolai nepiemērota, turklāt pagastā vien sešu kilometru attālumā ir Rekavas vidusskola. Diemžēl nelīdzēja arī tas, ka Upītes ciems ir plaši zināms ar savu kultūras dzīvi, kuras viens no līderiem ir dzejnieka Antona Slišana dēls Andris Slišāns, kas arī aktīvi cīnījās, lai skola te paliktu dzīva.

Dagdas pusē beigs pastāvēt Konstantīnovas sākumskola, kas gadiem bija pazīstama kā viena no mazākajām Latvijā, apliecināja Dagdas novada izglītības darba vadītāja Marija Mickeviča. Lai gan *uz papīra* kopumā skolas posmā bijuši 14 bērni, patiesībā viņu bijis vēl mazāk, tāpēc deputāti pirms dažām dienām ārkārtas domes sēdē nobalsojuši par to, ka skola tiek slēgta. Vēl gan neesot skaidrs, kas notiks ar pirmsskolas grupiņu.

Arī Preiļu novadā līdzīgs liktenis gaida Priekuļu sākumskolu, kurā bija vien nepilns desmits skolēnu. Svaru kausos svārstās arī Ludzas novada Nirzas pamatskolas nākotne. Lai gan gala lēmums nav pieņemts, tas vairāk sliecas uz skolas likvidēšanas pusi. ■

SLUDINĀJUMI

DAŽĀDI

Pērk gleznas, grāmatas, mēbeles, porcelānu, figūriņas, naudu, dzintaru, atklātnes, pastmarkas, senlietas Matīsa 129, Tālr. 29193857, 67277579

**SLUDINĀJUMU MAKSAS
TĀLRUNIS PRIVĀTPERSONĀM,
ZVANS EUR 2.85+PVN.**

90201333

likvidē?

veidā, un viss: pansionāts slēgts. Kāpēc bijusi nepieciešama evakuācija? Februāra vidū atbraukusi komisija un pārbaudījusi temperatūru, kas bijusi par grādu zemāka nekā noteikumos, kā arī – tā it kā konstatējusi, ka viens

mītnieki ir pārliecināti, ka viņi varēsot atgriezties. Neoficiāla informācija liecina, ka, iespējams, iemesli par it kā katastrofāliem apstākļiem pansionātā ir izdomāti vai *pievilkti aiz ausīm*, pēc principa «cilvēks ir, pants atradīsies».

das domas neesot bijis... Savukārt tas, kas pašlaik notiek, ir cilvēku interesēs, visi ir evakuēti, jo pansionātā atrasties nav droši. Speciālists arī sacīja, ka pansionāta ēku pašvaldība plānoja remontēt. «Tas nekādā veidā nav saistīts ar deinstitutionalizācijas procesu,» teica M. Ivanovs. Taču, kā *Neatkarīgajai* piebilda viena pansionāta iemītnieces vecmāmiņa Māra Bērziņa, viņas mazmeitu plānots pārcelt uz pastāvīgu dzīvi blakus pansionātā un it kā gatavot pastāvīgai dzīvei ārpus pansionāta. Viņa arī apliecināja, ka viņai 1. martā pateikts, ka pansionātu slēdz.

Ošupes pagasta izpilddirektors Aigars Šķēls diplomātiski atbild, ka situāciju pagaidām nevēlas komentēt, taču apstiprināja, ka iemītnieki no pansionāta aizvesti. «Mums ar Labklājības ministriju piektdien bija sarunas, šķiet, ka mūs uzklausīja,» saka A. Šķēls. Sarunas turpināšoties Madonā nākamnedēļ. ■

Vai aiz rūpēm par cilvēkiem nestāv vēlme mākslīgi samazināt pansionātos dzīvojošo skaitu?

Nav par ko satraukties

Labklājības ministrijas speciālists Maksims Ivanovs *Neatkarīgajai* atbildēja, ka pansionātu Rupsalā nav plānots slēgt. Pat tā-

no iemītniekiem kurinot pats krāsni (tas neesot pieļaujams no drošības viedokļa). Sīkākus pārbaudes rezultātus radnieki nezināja stāstīt. Toties bija ļoti sašutuši – kāpēc atkal melo, jo visi ie-